

АНАТОЛІЙ СТАНІСЛАВОВИЧ СВІНЦІЦЬКИЙ (1948–2020)

29 січня 2020 р. на 72-му році пішов із життя відомий в Україні та за її межами вчений у низці галузей внутрішньої медицини (ревматології, гастроентерології, пульмонології) та педагогіки вищої медичної освіти, почесний член Польської академії медицини, дійсний член Всесвітньої академії медицини імені Альберта Швейцера та Академії наук вищої школи України, доктор медичних наук, професор Анатолій Станіславович Свінцицький.

Народився Анатолій Станіславович 2 травня 1948 р. на Житомирщині. Свій шлях лікаря і науковця розпочав у 1975 р., коли з відзнакою закінчив Київський медичний інститут (нині — Національний медичний університет імені О.О. Богомольця), був занесений до Золотої книги пошани та рекомендований на наукову роботу на кафедру госпітальної терапії № 2. У стінах цього закладу понад 45 років він успішно займався науковою, навчально-методичною, лікувально-консультативною, виховною та громадською діяльністю.

Під час навчання в клінічній ординатурі впродовж 1975–1977 рр. А.С. Свінцицький розпочав роботу над кандидатською дисертацією на тему «Функціональний стан міокарда та його зміни в процесі лікування у хворих на інфекційно-алергічну форму бронхіальної астми», яку успішно захистив у 1981 р. У 1977 р. він був обраний на посаду асистента, у 1985 р. — доцента, а у 1990 р. — завідувача кафедри госпітальної терапії № 2 (у 2008–2017 рр. — внутрішньої медицини № 3, з 2017 р. — внутрішніх хвороб стоматологічного факультету). У 1981–1987 рр. працював заступником декана І лікувального факультету. У 1991 р. захистив докторську дисертацію на тему «Стан гастродуоденальної системи при основних ревматичних захворюваннях», а у 1995 р. йому було присвоєно вчене звання «професор».

У 2005 р. Анатолія Станіславовича призначено деканом з інтернатури та підвищення кваліфікації лікарів, а протягом 2008–2013 рр. він обіймав посаду проректора з науково-педагогічної, лікувальної роботи та післядипломної освіти Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця.

Професор А.С. Свінцицький проявив себе як здібний, цілеспрямований вчений-клініцист і гідний продовжувач славетних традицій київської терапевтичної школи. Основні його наукові дослідження стосувалися вивчення особливостей виникнення та перебігу патології органів шлунково-кишкового тракту в умовах поєданого ураження

опорно-рухового апарату та дії радіоактивного чинника, а також розроблення сучасних алгоритмів діагностики та лікування у разі цих коморбідних станів. Він детально описав особливості ураження слизової оболонки шлунка у хворих на ревматоїдний артрит, одним із перших у країнах Східної Європи започаткував вивчення гастропатій, асоційованих із застосуванням нестероїдних протизапальних препаратів.

А.С. Свінцицький — автор понад 870 наукових праць, зокрема 70 підручників, монографій, навчальних посібників, довідників, 35 патентів, головний редактор порталу для лікарів «eMPendium: внутрішні хвороби» (<https://empendium.com/ua>)

та українського видання міжнародного підручника «Внутрішні хвороби», розробник Державного формуляра лікарських засобів і низки медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги.

Анатолій Станіславович створив власну наукову школу: під його безпосереднім керівництвом підготовлено та захищено 4 докторські та 27 кандидатських дисертаційних робіт.

Багатогранною була і громадська діяльність професора А.С. Свінцицького. Він організував і впродовж багатьох років очолював Українське товариство лікарів польського походження, був консультантом Державного експертного центру МОЗ України, членом Президії Асоціації ревматологів України, Правління Українського товариства терапевтів, Центрального формулярного комітету МОЗ України, проблемної комісії МОЗ та НАМН України «Гастроентерологія», Координаційної ради з післядипломної освіти МОЗ України, підкомісії з післядипломної медичної освіти Науково-методичної комісії післядипломної освіти МОН України, Координаційної ради з науки та інновацій за напрямом «Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань» Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України, спеціалізованих вчених

рад з ревматології при ДУ «Національний науковий центр «Інститут кардіології імені М.Д. Стражеска» НАМН України» і при Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця тощо.

Із 1999 р. Анатолій Станіславович виступав координатором навчальної програми спільного проекту МОЗ України та благодійного фонду «Діти Чорнобиля» федеральної землі Нижня Саксонія (Федеративна Республіка Німеччина), в рамках якого Україна безкоштовно отримала 150 УЗД-апаратів, а під його керівництвом спільно з німецькою стороною здійснено підготовку понад 1700 фахівців з ультразвукової діагностики.

Упродовж 2003–2006 рр. Анатолій Станіславович був позаштатним консультантом Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я, материнства і дитинства та брав активну участь у розробленні низки законопроектів з питань медицини, організував поїздку делегації Верховної Ради України до Варшави для ознайомлення з досвідом роботи лікарського самоврядування у Республіці Польща.

Професор А.С. Свінціцький був головним редактором науково-практичного видання «Практикуючий лікар», членом редакційних рад і колегій майже трьох десятків наукових журналів, зокрема і закордонних: «Medycyna Praktyczna» (Республіка Польща), «Reumatologia/Rheumatology» (Республіка Польща), «Developmental Period Medicine (Medycyna Wieku Rozwojowego)» (Республіка Польща), «Ginekologia i Położnictwo medical project» (Республіка Польща).

Вагомі досягнення Анатолія Станіславовича Свінціцького відзначено премією імені Ф.Г. Янов-

ського НАН України (1997), нагрудним знаком «Відмінник освіти України» (1998), медалями імені Альберта Швейцера (1998), імені М.Д. Стражеска «За заслуги в охороні здоров'я» НАМН України (2001), Миру в пам'ять про Нагасакі Всесвітньої академії медицини імені Альберта Швейцера (2005), почесними грамотами Київського міського голови (2002), Міністерства охорони здоров'я України (2004, 2007, 2009), голови Житомирської обласної державної адміністрації (2005), відзнаками Київського міського голови «Знак Пошани» (2004), «Fellow Royal Scientist» Міжнародної колегії кардіологів (2010) тощо.

За зміцнення українсько-польської співпраці в галузі медицини професор А.С. Свінціцький відзначений медалями імені Єжи Москви Варшавської лікарської палати (2011), імені д-ра Владислава Беганьського Ченстоховського лікарського товариства (2011), «Laudabilis» Варшавської лікарської палати (2013), «Gloria Medicinae» Польського лікарського товариства (2013), Міжнародною премією суспільної довіри «Golden OTIS» (2013) і державною нагородою Республіки Польща — Кавалерським хрестом ордена «За заслуги перед Республікою Польща» (2014).

Для багатьох Анатолій Станіславович Свінціцький завжди залишатиметься прикладом у роботі й особистому житті. Світла йому пам'ять...

Колектив Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, Асоціація ревматологів України, редакція «Українського ревматологічного журналу»